

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/82/2020
Identifikačné číslo spisu: 2618202144
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2618202144.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: F. Z., bytom Ž.W. XX, Ž., Č. F., proti žalovanej: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, so sídlom Vájanského 17, Senica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.k.:SE1/RSK/ZAM/2017/15188 z 15.08.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 43Sa/4/2020-71 z 20. mája 2020 takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 43Sa/2/2019-22 z 11.06.2019 odmietol žalobu F. Z. o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. SE1/RSK/ZAM/2017/15188 z 15.08.2017 (ďalej aj preskúmané rozhodnutie), ktorým žalovaný vyradil Mgr. M. Z. z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Žalobca voči tomuto uzneseniu podal kasačnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd nesprávne riešil neodvolanie sa proti rozhodnutiu, pretože Mgr. Z. sa odvolania proti rozhodnutiu č. SE1/RSK/ZAM/2017/15188 z 15.08.2017 vzdala. Dodal, že krajský súd neriešil, že došlo k zneužitiu právomoci verejného činiteľa. Pre posudzovanie o vyradení z evidencie je rozhodujúci počet pracovných dní, na ktoré je zmluva uzatvorená a či tento počet prekračuje 40 pracovných dní v kalendárnom roku.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedenej kasačnej sťažnosti zrušil uznesenie krajského súdu z 11.06.2019 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že žalobca nebol účastníkom administratívneho konania, ani to netvrdil a nebolo mu ani doručené rozhodnutie žalovaného. Žalobca bol zamestnávateľom účastníčky správneho konania. Zároveň je z obsahu žaloby jednoznačné, že žalobca ani nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale porušenie práv jeho zamestnankyne - Mgr. Z.. Keďže žalobca nebol účastníkom správneho konania, nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv a napadnutým rozhodnutím správneho orgánu nebolo zasiahnuté do jeho majetkových či iných práv, žaloba bola podaná neoprávnenou osobou. Prichádza do úvahy len zásah do majetkovej sféry zamestnankyne žalobcu, ktorá ako jediná bola účastníčkou konania pred správnym orgánom.

3. Po vrátení veci krajský súd vydal nové uznesenie sp.zn. 43Sa/4/2020 z 20.05.2020, ktorým žalobcovu žalobu z 27.08.2018 opätovne odmietol. V odôvodnení uznesenia uviedol, že zo spisu má preukázané, že žalobca nebol účastníkom administratívneho konania, ani to netvrdil a nebolo mu ani doručované rozhodnutie žalovaného. Bol zamestnávateľom účastníčky konania. Nenamietal porušenie svojich práv, ale porušenie práv zamestnankyne. Žalobca sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, ktorý vyradil zamestnankyňu žalobcu z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Žaloba preto bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju krajský súd podľa § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) odmietol.

4. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu z 20.05.2020 podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe. V rámci sťažnostných bodov uviedol, že v uznesení je nesprávne ako žalovaný uvedený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pričom žalovaným je L., riaditeľ tohto úradu. Súd nesprávne riešil neodvolanie sa voči rozhodnutiu s tým, že nikomu nevznikla škoda, pričom by mu malo byť známe, že Mgr. Z. sa odvolania voči tomuto rozhodnutiu na základe zavádzajúcich informácií vzdala. Pre vyradenie z evidencie nezamestnaných je rozhodujúci počet pracovných dní, na ktoré je pracovná zmluva uzatvorená a či tento počet prekračuje, alebo neprekračuje zákonom stanovenú hranicu 40 pracovných dní v kalendárnom roku. Súd ani ústredie práce ako aj vyšetrovateľ a ostatní neriešili, či sa Ing. M. G. vydaním preskúmaného rozhodnutia dopustil protizákonného konania, teda či z jeho strany došlo k zneužitiu právomoci verejného činiteľa. Dĺžka evidencie pracovnej zmluvy u Sociálnej poisťovne nie je totožná s dohodnutým pracovným časom, ako potvrdil vo svojich rozhodnutiach najvyšší súd, rozhodujúci je čas - počet pracovných dní, na ktorý je pracovná zmluva za dané obdobie dohodnutá. Žiadal rozhodnutie zrušiť, vyvodiť zákonné dôsledky voči riaditeľovi úradu alebo vec vrátiť na ďalšie konanie. V prípade odmietnutia kasačnej sťažnosti žiadal o jednoznačné vysvetlenie - vyjadrenie na základe akého zákona je možné rozhodnutie vydané v rozpore so zákonom ponechať v platnosti a či je takýto postup možný aj v iných veciach.

5. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že súhlasí s napadnutým uznesením krajského súdu z 20.05.2020 a navrhuje kasačnú sťažnosť zamietnuť.

6. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril sťažovateľ, ktorý uviedol, že podľa Zákonníka práce existuje skrátený pracovný úväzok a z toho plynie, že doba evidencie pracovnej zmluvy u Sociálnej poisťovne nezodpovedá pracovným dňom obdobne ako v prípade práce študenta, a preto je rozhodnutie Ing. Kovára v rozpore so zákonom.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

8. Podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

9. Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

10. Správny súdny poriadok v § 178 ods. 1 priznáva aktívnu legitimáciu na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá o sebe tvrdí, že bola ako účastník administratívneho konania na svojich právach alebo právom chránených záujmoch ukrátená rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy. Žiaden subjekt nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby s výnimkou prokurátora. So zreteľom na ustanovenie § 178 ods. 1 SSP treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol

ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Zároveň musí ísť o osobu, ktorá tvrdí, že bola na svojich právach alebo právom chránených záujmoch ukrátená ako účastník konania.

11. Najvyšší súd mal z obsahu súdneho spisu za preukázané, že žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, ktoré bolo vydané v administratívnom konaní, kde žalobca nebol účastníkom. V podanej žalobe netvrdil, že preskúmané rozhodnutie žalobcu ukracuje na jeho právach. Opakovane uviedol, že vydaním preskúmaného rozhodnutia zmaril žalovaný Mgr. M. Z. uplatnenie práva na prácu vo forme ďalšej občasnej práce vo firme Schneider a syn s.r.o. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca netvrdí ukrátenie svojich práv, ale práv Mgr. M. Z..

12. Kasačný súd pripomína, že správne súdnictvo nie je založené na princípe verejnej žaloby, ktorý umožňuje komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potencionálne možné. Dokonca ani samotné postavenie účastníka správneho konania k naplneniu podmienky ukrátenia práv žalobcu nevedie. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3Sžr/2/2014, v ktorom uviedol, že: „Súd v každej konkrétnej veci posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve. Žalobná legitímácia v zmysle § 247 ods. 1 a § 250 ods. 2 OSP musí byť daná pre všetky prípady, kedy je dotknutá právna sféra žalobcu. S prihliadnutím na účel súdneho prieskumu administratívnych rozhodnutí, táto podmienka musí byť splnená v priebehu celého konania, ...“

13. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd správne žalobu odmietol, keďže žalobca sa nedomáhal ochrany svojich práv. Nie je preto naplnený dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, ktorý sa riadil právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

14. V súvislosti s dôvodom kasačnej sťažnosti týkajúcim sa znemožnenia uskutočnenia práva účastníka konanie v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že v kasačnej sťažnosti okrem konštatovania, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces nie je uvedené, v čom konkrétne sťažovateľ vidí porušenie tohto práva resp. ktoré práva ako účastník konania nemohol uplatniť. Zo spisu krajského súdu kasačný súd porušenie žalobcových práv nezistil. Zároveň je potrebné dodať, že kasačný súd síce nie je v danej veci viazaný sťažnostnými bodmi (§ 453 ods. 2 v spojení s § 134 ods. 2 písm. d/ SSP), nie je však jeho úlohou domýšľať si, v čom spočíva tvrdené porušenie práv sťažovateľa.

15. Sťažovateľ ďalej namietal odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. V tejto súvislosti kasačný súd musí poukázať na to, že sťažovateľ neuviedol ani jedno rozhodnutie, od ktorého sa krajský súd mal odkloniť.

16. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti žiadal uviesť jednoznačné vysvetlenie, na základe akého zákona je možné rozhodnutie vydané v rozpore so zákonom ponechať v platnosti. V zmysle § 2 ods. 2 SSP sa každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde. Je teda zrejmé, že ak došlo k ukráteniu práv Mgr. Z., iba ona ako oprávnená osoba sa mohla domáhať nápravy.

17. Zároveň je potrebné poukázať na to, že v zmysle ust. § 7 ods. 1 písm. a/ SSP správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Na ochranu práv Mgr. Z. bolo preto predovšetkým potrebné, aby boli Mgr. Z. ako účastníčkou administratívneho konania najskôr vyčerpané riadne opravné prostriedky v administratívnom konaní (podané odvolanie). Je zrejmé, že Mgr. Z. ako účastníčka administratívneho konania sa ochrany svojich práv v administratívnom konaní nedomáhala, vo veci odvolanie nepodala, pričom nie je rozhodujúce, z

akého dôvodu tak neurobila. Uvedené má za následok neexistenciu procesných podmienok na preskúmanie rozhodnutia žalovaného správnym súdom, a teda nemožnosť vysloviť prípadný rozpor so zákonom.

18. V zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy. Nemôžu tak robiť z vlastnej iniciatívy, bez podania žaloby oprávnenou osobou. Vzhľadom na to, že v uvedenom prípade absentuje žaloba podaná oprávnenou osobou, nemôže sa súd zaoberať ani hmotnoprávnymi námietkami týkajúcimi sa správnosti, resp. nesprávnosti vyradenia Mgr. Z. z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

19. Čo sa týka žalobcovej námietky ohľadom nesprávneho označenia žalovaného, túto kasačný súd považoval za nedôvodnú z dôvodu, že z ust. § 180 ods. 1 SSP je zrejmé, že žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie. Žalovaným teda nemôže byť fyzická osoba - riaditeľ úradu, ktorý v mene úradu koná, ale je ním orgán verejnej správy, ktorý rozhodnutie vydal.

20. Pokiaľ sa žalobca domáhal vyvedenia zodpovednosti voči riaditeľovi žalovaného a poukazoval na možnosť spáchania trestného činu, kasačný súd uvádza, že v rámci správneho súdnictva nie je správny súd oprávnený posudzovať otázky trestnej zodpovednosti, ktorých preverovanie patrí do kompetencie orgánov činných v trestnom konaní prípadne súdu v rámci konania o trestnej veci.

21. Vzhľadom na uvedené dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd postupoval správne, keď žalobu, ktorú nepodala oprávnená osoba, odmietol. Kasačnú sťažnosť žalobcu preto považoval za nedôvodnú a postupom podľa § 461 SSP ju zamietol.

22. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti na jeho strane (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

23. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť.